RELAȚIILE CULTURALE DINTRE REPUBLICA MOLDOVA ȘI JAPONIA (1991-prezent)

Alexandra DRĂGĂNEL,
Facultatea de Istorie și Filosofie

CZU: 94:008(478:520)"1991/2021" *alexdraganel00@gmail.com*

Obținerea independenței Republicii Moldovei a generat semnarea mai multor acorduri bilaterale între state. Un partener important în acest sens devine Japonia. Primul acord de stabilire a relațiilor diplomatice dintre Republica Moldova și Japonia a fost semnat pe 16 martie 1992, la puțin timp după ce Japonia a recunoscut independența Republicii Moldova, în data 28 decembrie 1991.

Relații diplomatice intre aceste două țări au existat și până la debutul Republicii Moldova pe arena internațională în calitate de stat suveran, însă odată cu semnarea acordului din 16 martie 1992, ambele state se angajează să aibă reprezentanți diplomatici în țara-gazdă. Prin urmare, în 2022 se împlinesc 30 de ani de când au fost stabilite relațiile diplomatice dintre Țara Soarelui Răsare și Republica Moldova, ani de-a lungul cărora cele două misiuni diplomatice au contribuit la dezvoltarea intensă și armonioasă a relațiilor politice, economice și culturale.

Astfel, Japonia – unul dintre cele mai dezvoltate state ale lumii, cu o cultură complexă, s-a implicat activ în propagarea culturii sale în Republica Moldova prin organizarea diferitor activități și evenimente.

În anul 2002şi-a demarat activitatea*Fundația Pentru Relații Moldo-Japoneze.*Scopul propus spre realizare de această instituție osteșească chiar de la întemeiere a fost promovarearelațiilor de colaborare şi prietenie între Republica Moldova şi Japonia. Este unica instituţie în Republica Moldova cu statut juridic permisiv în vederea implementării programelor de studiere a limbii, culturii, istoriei şi civilizaţiei Țării Soarelui Răsare.

Fundația Pentru Relații Moldo-Japoneze și-a asumt responsabilitatea în desfășurarea Festivalului japonez *Bunkasai – Spiritul Japoniei*, festival care întrunește un amalgam de activități reprezentative pentru cultura niponă.

O atenție sporită a publicului, dornic să cunoască cultura japoneză, a atras expoziția ce s-a desfășurat în luna martie 2019, sub genericul

Expoziția de Păpuși Japoneze. Ambasadorul Japoniei în Republica Moldova,Excelența Sa Masanobu Yoshii susținea în deschiderea evenimentului, că expoziția de păpuși a fost pregătită în scopul promovării înțelegerii vizuale a culturii și artei japoneze. Potrivit Excelența Sale: „*Păpușile japoneze reflectă tradițiile Japoniei și valorile poporului nipon. Expoziția oferă o nouă privire asupra Japoniei prin intermediul acestei forme de artă*".

În perioada ianuarie-martie 2022, la Muzeul de Artă a Republicii Moldova, a fost prezentată expoziția temporară *Meșteșugul la superlativ din Japonia*, unde s-au prezentat lucrări de artizanat din perioada *Meiji*, dar și din cea contemporană. Vizitatorul a avut posibilitate să cunoască produsul meșteșugarului din era *Meiji* și produsul artiștilor contemporani, care plastic diferă ca viziune și concept.

Sunt vizibile și progreselece se înregistrează și în domeniul educației. La 14 mai 2021, rectorul Universității de Stat din Moldova, conf. univ., dr. Igor Șarov a avut o întrevedere cu Excelența Sa Katayama Yoshihiro. Rezultatul acestei întrevederi a fost semnarea unui acord de colaborare cu Universitatea Tsukuba din Japonia, care prevede organizarea mobilităților academice cu scopul obținerii noilor experiențe culturale de către tineretul studios.

Țara Soarelui Răsare activ își promovează valorile culturale în Republica Moldova, insistând și asupra schimburilor academice.Efort susținut în acest sens atât de misiunea noastră diplomatică de la Tokyo, cât și de mica noastră diasporă din Japonia, care se implică foarte activ în promovarea culturii Republicii Moldova în mediul societății japoneze.

Într-un interviului din 7 februarie 2022, oferit pentru postul *Radio Moldova*, ambasadorul Republicii Moldova în Japonia, Excelența Sa Dumitru Socolan remarca:„*Există deja o comunitate mică, dar activă în Japonia. Conaţionalii noştri sunt angajaţi în diverse domenii de activitate. Aceştia sunt studenţi, oameni de afaceri, profesori, artişti (de exemplu pictori, muzicieni, dansatori). ...Unii din ei , deseori din propria iniţiativă promovează cultura şi tradiţiile noastre aici, mergând în instituţii educaţionale cu lecţii/prezentări despre Moldova*".

Parte componentă a acestei diaspore este și Stela Casian, o artist plastic în domeniul picturii, aflată în Japonia din 2004 și considerată un ambasador în promovarea culturii Republicii Moldova în Japonia. Implicându-se în numeroase activități cu specific cultural, lucrările sale sunt

expuse în diverse muzee din Japonia și prezentate publicului larg la diverse evenimente culturale de rang național și internațional.

O altă practică, aplicată de concetățenii noștri la evenimentele culturale din Țara Soarelui Răsare este purtarea costumului național. Conform spuselor doamnei Stela Casian, „*…japonezii sunt impresionați de cusăturile complicate de pe ie, se uita cu atenție și întotdeauna rămân uimiți!* ”

Interes prezintă și activitatea doamnei Viorica Lozov, stabilită în Japonia de 20 de ani. În calitatea sa de cântăreață de Jazz cooperează cu mai multe personalități din domeniul muzicii din Japonia. Rezultat al acestei colaborări moldo-japoneze a devenit piesa *Papărudă* interpretată de Viorica Lozov împreună cu naista japoneza Fumiko Sakuraoka. Video-ul piesei a fost filmat în zonele orașului Tokyo, unde protagonistele erau îmbrăcate în straie tradiționale moldovenești, create în Republica Moldova.

La împlinirea celor 30 de ani de raporturi diplomatice, relațiilor culturale moldo-japoneze, în pofida distanței exprimate în mii de km, înregistrează progrese considerabile. Ambele misiuni diplomatice depun eforturi substanțiale în promovarea valorilor culturii naționale. Colaborările în domeniul culturii din ultimii ani, indică un grad sporit de implicare în descoperirea culturii sud-est europene pentru Japonia, iar pentru Republica Moldova descoperirea culturii nipone, care prezintă un mister pentru locuitorii țării noastre.

Sursele bibliografice:

a. Interviuri.

1. Interviu cu Stela Casian, artist plastic în domeniul picturii, în prezent activează în Japonia (2 februarie 2022).
2. Interviu cu Viorica Lozov, cântăreață Jazz, în prezent activează în Japonia (21 ianuarie 2022).

b. Surse internet.

1. Acord de colaborare dintre USM și Universitatea Tsukuba din Japonia https://www.ziarulnational.md/acord-de-colaborare-intre-universitatea-de-stat-din-moldova-si-universitatea-tsukuba-din-japonia/, accesat 28.01.2022.
2. Expoziția de păpuși din Japonia la Muzeul de Artă din Chișinău https://radiochisinau.md/papusi-japoneze-din-cele-mai-vechi-

timpuri-expuse-la-muzeul-national-de-arta---81816.html, accesat 09.02.2022.
3. Interviul ambasadorului RM în Japonia, Dumitru Socolan https://japonia.mfa.gov.md/ro/content/ambasadorul-dumitru-socolan-acordat-un-interviu-jurnalistului-anatol-caciuc-moderator-al?fbclid=IwAR2NYa8Zljzm_7KCf-OMwn_LEFUcu7qyoTUmnpLBMzXe3V0tuSZVGY79RDo, accesat 03.02.2022.
4. Fundația pentru Relații moldo-japoneze,http://www.fmjr.md/, accesat 26.01.2022.
5. Relațiile bilaterale Moldova-Japonia, Ministerul Afacerilor externe și Integrării Europene,https://mfa.gov.md/ro/content/japonia-0, (3 februarie 2022).

Recomandat
Igor BERCU, lect. univ.